

dog maaske kunde være Grund til at tage under Overvejelse, om man ikke skulde give en lidt længere Frist til Sagens Gennemførelse, thi der er sandelig ikke saa faa Forhold, der maa overvejes, inden man faar denne Sag ordnet. Lad Administrationen være saa dygtig, som den være vil, saa er det sikkert, at der vil blive meget Skriveri mellem den øverste Administration og de stedlige Myndigheder i Landet om næsten hver eneste Sag, hvor der er noget, der skal gennemføres efter denne Lov. Sagen er jo nu den, at alle Parter til syvende og sidst ere, naar man faar Forslaget vedtaget, interesserede i at faa Loven gennemført saa godt som muligt; dernæst ere jo Skoleforholdene forskellige eller have dog deres særlige Karakter i næsten hver eneste Kommune. Spøgsmaalet om Fristen for Lovforslagets Gennemførelse fortjener derfor efter min Mening, skønt det ikke er noget Kapital-spøgsmaal, at tages under Overvejelse. — Det ærede Medlem for Odense Amts 4de Valgkreds (Berntsen) talte meget bevæget, saaledes som han tidligere har gjort, om den store Ret, som Befolkningen mister i Anledning af, at §§ 3 og 4 i Loven af 2den Maj 1855 skulle falde bort. Den Tale har jeg hørt før. Naar imidlertid det ærede Medlem ved, hvorledes Sagen stiller sig, og det ved det ærede Medlem, saa synes jeg, at der var mindre Grund til igen i Dag at fremkomme med saadan Tale; men det er jo noget, der ikke kommer mig ved, det indrømmer jeg; dertil er jo det ærede Medlem fuldstændig berettiget. Men det ærede Medlem ved jo, at det, vi her gennemføre, det, vi stemme for her, er ikke at rasere en Ret, man har, hvad det halve Aar angaar, men at det ordnes saaledes, at velbegavede, velunderviste Børn kunne, hvor Forholdene tale derfor, og navnlig har det jo Betydning, naar Børnene ere fra fattige Hjem, blive udskrevne om Foraaret og komme ud til deres Sommertjeneste, hvor det gælder om at fortjene noget til eget og Familiens Underhold; det kan lade sig gøre efter dette Forslag. Vintertjenesten har ikke stor Betydning, medens derimod Skolegangen har ikke saa lidt at betyde. Samtidig have vi naaet, at en anden Paragraf falder bort, nemlig Bestemmelsen om, at de svagt begavede Børn ikke skulle gaa i Skole til det 15de Aar, hvad jo ogsaa det ærede Medlem efter de Udtalelser, vi hørte af ham i Dag, satte stor Pris paa; han vilde ikke have, at disse Børn skulde gaa som Skumpelskud fra det 14de til 15de

Aar. Det sker som oftest, hvor man forsøger paa at gennemføre den Bestemmelse, at saadanne Børn blive Skumpelskud. Med al Respekt for det, den ærede Minister sagde, er det dog saaledes, at det Barn, der holdes i Skolen, naar Kammeraterne gaa ud deraf, i Reglen gaar til Latter for de øvrige Børn, saa at det ikke kan arbejde sammen med disse og gaa frem i Kundskaber. — Angaaende Konsulenten er der talt adskillige Ord, og den højtærede Minister fremstillede meget smukt, at 3,200 Kr. vilde falde bort, som vi nu give, saa at der ikke var saa meget at tale om. Der var dog især en Bemærkning af den højtærede Minister, som jeg lagde mig paa Sinde, og det var denne, at det var saa godt at faa en saadan Konsulent, naar vi en Gang fik en Minister, der ikke forstod sig paa Skolevæsen. Jeg siger nu dertil: Lad os da vente, indtil vi faa en saadan Minister, saa kunne vi tage Konsulenten. Vi have jo Finansloven hvert Aar, og vi kunne da tales ved om Sagen, naar vi have den vedkommende Minister og en Mand, der passer til Konsulent.

Om det jydsk Skolevæsen har der ogsaa været talt, og jeg vil sige, at det er første Gang, vi paa et Skolelovforslag se noget om de vestjydske Forhold. I Anordningen af 1814 ere de ikke nævnte. Den Undtagelsesstilling, der har været der, har ikke været ifølge Anordningen men en Indrømmelse fra Administrationens Side. I Loven af 1856 staar der heller ikke noget derom. Det er første Gang nu, at der er indført noget derom. Naar det nemlig i § 14 hedder, at Ministeren bemyndiges til efter Forslag af den stedlige Skolebestyrelse at tillade o. s. v., saa mener jeg, at naar vi have en Lov, som giver en saadan Bemyndigelse til Ministeren, er det ikke Meningen, at man giver Ministeren en Tilladelse, men man siger til Ministeren: gør det! Det er noget lignende, som staar i Jærnbanelovene og andre Love. Med Hensyn til det vestjydske Skolevæsen vil jeg sige, at den Maade, man der har ordnet Sagen paa med Hverdagsundervisning om Vinteren og ikke saa megen Undervisning om Sommeren, er ikke saa ueffen en Skoleordning endda. Jeg er jo selv Lærer derovre for Tiden. Min Lærervirksomhed for Tiden har ganske vist ikke meget paa sig, det skal jeg indrømme, men jeg har da været Lærer der og ogsaa andre Steder, og jeg tror at turde sige, at den Virksomhed, som udøves der, dristig kan sammenlignes med Virksom-